

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2001-854

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntahistorian laitos
Tekijä-Författare-Author Haakana, Tiina		
Työn nimi-Arbetets titel-Title "Koti ilman äitiä on kylmä ja iloton paikka" Äitiyden representaatiot 1920-luvun Suomen Naisessa ja Toverittaessa		
Oppiaine-Läroämne-Subject Talous- ja sosiaalihistoria		
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu	Aika-Datum-Month and year 2001-01-10	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 82+liitteet 6s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielma käsittelee 1920-luvun poliittisten naistenlehtien, Suomen Naisen ja Toverittaren käsityksiä äitiydestä ja äideille tarjotuista rooleista 1920-luvun Suomessa. Lähdeaineistona käytetyistä lehdistä Suomen Nainen oli vuonna 1919 perustetun Kansallisen Kokoomuspuolueen naisten äänenkannattaja. Toveritar puolestaan perustettiin vuonna 1922 Sosialidemokraattisen Työläisnaisliiton lehdeksi. Molemmat lehdet ilmestyivät katkoksitta koko 1920-luvun ajan. Lisäksi molemmat tunnustautuivat julkisesti edustavansa tiettyjä puolueita ja olivat täten selkeästi poliittisia naistenlehtiä.</p> <p>Keskeinen tutkimusongelma liittyy ennako-olettamukseen, että Suomen Naisen ja Toverittaren välittämässä äitikuvassa olisi olennaisia eroja. Lehtien siis katsotaan edustavan kahta vastakkaista näkökantaa suhteessa äitiyteen. Aiemman tutkimuksen perusteella voidaan sanoa, että äitien merkityksestä kasvattajina ja kotien vaalijoina oltiin kokoomuslaisten ja sosiaalidemokraattien piirissä yhtä mieltä, mutta käsitykset hyvän äitiyden käytännön toteuttamisesta erosivat. Tämän voidaan ajatella vaikuttaneen myös siihen, millaisia käsityksiä äitiydestä lehdet sivuillaan esittelivät.</p> <p>Tutkimuskohdetta lähestytään representaation käsitteen avulla. Representaatio, joka etymologisesti merkitsee jonkin saattamista uudelleenlänäolevaksi, voi käytännössä merkitä joko fyysistä edustamista tai jonkin asian kuvaamista. Näin ollen Suomen Naisessa ja Toverittaessa esitettyjen äitihahmojen voidaan katsoa representoivan eli edustavan suomalaisia äitejä. Toisaalta representaatio-termin toinen toinen merkitys - jonkin esittäminen jonkinlaiseksi - tuo esiin myös sen, että lehtien äitihahmot eivät välttämättä vastaa yksi yhteen oikeita äitejä vaan äidit esitetään lehdissä tarkoituksellisesti tietynlaisina. Tämä toinen representaatio-termin merkitys kertoo myös siitä, että representaatioihin liittyy yleensä vaikutuspyrkimyksiä. Representaatioilla on siis tarkoitus myös vaikuttaa niiden kuvaamaan ilmiöön. Voidaan ajatella, että Suomen Nainen ja Toveritar esittelivät sivuillaan juuri tietynlaisia äitihahmoja, koska näillä hahmoilla oli tarkoitus tavalla tai toisella vaikuttaa oikeiden äitien käyttäytymiseen ja mielikuviin hyvästä äitiydestä.</p> <p>Suomen Naisen ja Toverittaren representoima äitiys paljastuu ennako-oletusten vastaisesti hyvin samanlaiseksi. Molemmista lehdistä on löydettävissä samat viisi äitiyden perustyyppiä, joissa kuitenkin lähemmin tarkasteltuna on havaittavissa myös selviä eroja. Sekä Suomen Naisessa että Toverittaessa nainen esitetään ensisijaisesti äitinä. Lehtien esittämät äitiyden representaatiot ovat kuitenkin keskenään ristiriitaisia, jopa toisensa pois sulkevia. Samankin julkaisun sisällä esiintyi siis tavallaan eri suuntiin vieviä linjoja. Lehtien esittämien representaatioiden perusteella näyttää siltä, että äitejä ei haluttu yksiselitteisesti asettaa pelkkään kotiäidin tai universaalin rakkauden symbolin rooliin. Lehdet esittelivät sivuillaan myös aktiivisia yhteiskunnallisia vaikuttajia ja työssäkäyviä naisia, jotka samalla olivat äitejä. Lisäksi sekä Suomen Nainen että Toveritar representoivat mielenkiintoisella tavalla ei-toivottua äiteyttä. Näiden antiäidin hahmojen avulla oli mahdollista osoittaa selvästi, mitkä piirteet ja ominaisuudet eivät missään tapauksessa kuulu hyvälle äidille.</p>		
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>äitiys - representaatio</p> <p>äidit - mielikuvat - naistenlehdet - Suomi - 1920-luku</p> <p>Suomen Nainen</p> <p>Toveritar</p>		
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited		
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information		